

Tematické okruhy k ústním částem státní závěrečné zkoušky k navazujícímu magisterskému studijnímu programu Aplikovaná etika

Úvod

Studium navazujícího magisterského studijního programu Aplikovaná etika se řádně uzavírá státní závěrečnou zkouškou, která se skládá ze dvou částí ústních (Sociální učení církve, Aplikovaná etika) a z obhajoby diplomové práce.

A) Sociální učení církve – student má prokázat znalost teologických a filozofických východisek křesťanské sociální etiky, zejména křesťanské antropologie, textů Starého i Nového zákona s jejich etickými impulsy a role, jež křesťanství sehrává v průběhu dějin pro formování etického myšlení.

B) Aplikovaná etika – student má prokázat znalost zásadních etických problémů v hospodářské, politické, lékařské, mediální a právní oblasti, schopnost jejich kompetentní analýzy a etické argumentace vycházející z křesťanského pohledu na člověka a svět.

C) Diplomová práce – Součástí státní závěrečné zkoušky je obhajoba diplomové práce o rozsahu minimálně 60 normostran. Téma práce musí navazovat na předměty studijního plánu.

Průběh státních závěrečných zkoušek je upraven Studijním a zkušebním řádem UK v Praze, Pravidly pro organizaci studia na KTF UK a Opatřením děkana č. 19/2018.

A) Sociální učení církve

I. Antropologická východiska křesťanské etiky

1. Člověk jako osoba

- Různá pojetí lidské osoby od antiky až po současnost
- Substancialita a vztahovost lidské osoby
- Lidská osoba v křesťanském pojetí (lidská osoba jako obraz Boží, pojem důstojnosti a lidských práv)

Povinná literatura

BRASSER, Martin. *Osoba: Filosofické texty od antiky po současnost?* Reclam 1999 (antologie, výběr textů na: <http://ktf.cuni.cz/~svoboda/Filozofick%c3%a1%20antropologie.pdf>; s. 1–41; s. 58–64; s.67–71)

2. Člověk jako duše a tělo

- Různá pojetí lidské duše
- Křesťanské chápání lidské duše a její jednoty s tělem
- Původ a cíl člověka

Povinná literatura

CORETH, Emerich. *Co je člověk?*, Praha, 2006. s. 32–37; 131–157; 181–186.

PEROUTKA, David. *Tomistická filosofická antropologie*. Praha: Krystal OP, 2012. ISBN 978-80-87183-42-7; s. 64–69; s. 177–186.

3. Člověk a jeho poznávací i žádostivé schopnosti

- Smyslové a rozumové poznání (argumenty pro duchovou povahu rozumu)
- Smyslové a volní žádání
- Svoboda vůle a rozhodování (různé typy svobody a argumenty ve prospěch svobody rozhodování)

Povinná literatura

PEROUTKA, David. *Tomistická filosofická antropologie*. Praha: Krystal OP, 2012. ISBN 978-80-87183-42-7; s. 34–39; 47–56; s. 70–80; 70–80; 144–158; s. 159–166.

Doporučená literatura

GUARDINI, Romano. *Svět a osoba*. Svitavy: Trinitas, 2005. Studium (Křesťanská akademie v Římě). ISBN 80-86885-02-X.

SEARLE, John R. *Mysl, mozek a věda*. Přeložil Marek NEKULA. Praha: Mladá fronta, 1994. Váhy (Mladá fronta). ISBN 80-204-0509-7.

SOKOL, Jan. *Člověk jako osoba: filosofická antropologie*. Třetí, rozšířené vydání. Praha: Vyšehrad, 2016. Moderní myšlení. ISBN 978-80-7429-682-6.

SOUSEDÍK, Stanislav. *Svoboda a lidská práva: jejich přirozenoprávní základ : esej*. Praha: Vyšehrad, 2010. Moderní myšlení. ISBN 978-80-7429-036-7.

SPAEMANN, Robert. *Základní mravní pojmy a postoje*. Praha: Svoboda, 1995. Filozofie a současnost (Svoboda). ISBN 80-205-0484-2; s. 53–62.

II. Filosofická a křesťanská etika

4. Základní etické kategorie a jejich role v různých etických systémech

- Základní pojmy související s etikou
- Tři hlavní rodiny etických teorií: konsekvenencialismus, deontologie a etika ctností
- Kazuistika jako alternativní metoda aplikované etiky

Povinná literatura

ČAPEK, Jakub, et al. *Přístupy k etice II.*, Praha: Filosofia 2015, s. 179–185.

HILPERT, Konrad. *Základní otázky křesťanské etiky*. Přeložil Lucie KOLÁŘOVÁ. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2017. ISBN 978-80-7325-442-1; s. 183–201.

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2018. ISBN 978-80-7553-414-9; s. 26–55.

KUŘE, Josef. *Prospektivní bioetika, Studie ke konceptu etiky biomedicínských technologií*, Praha: Filosofia 2020, s. 276–283.

5. Dobro a zlo v lidském jednání

- Různá pojetí dobra a zla; vztah ke svobodě člověka
- Mravnost lidských skutků a vášní
- Odpovědnost za vlastní jednání; hřích a vina

Povinná literatura

MACHULA, Tomáš. *Tomáš a jeho sumy*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2020. ISBN 978-80-7394-779-8; s. 91–95, 110–116.

SOKOL, Jan. *Etika, život, instituce: pokus o praktickou filosofii*. Praha: Vyšehrad, 2014. Moderní myšlení. ISBN 978-80-7429-223-1; s. 144–156.

SPAEMANN, Robert. *Štěstí a vůle k dobru: (pokus o etiku)*. Praha: Oikoymenh, 1998. Knihovna novověké tradice a současnosti; s. 13–26.

Katechismus katolické církve. Přeložil Josef KOLÁČEK. Praha: Zvon, české katolické nakladatelství, 1995. ISBN 80-7113-132-6; s. 445–449.

6. Univerzální etické principy

- Zlaté pravidlo a jeho různé kulturně podmíněné podoby
- Příčiny současného etického relativismu a nové hledání univerzality
- Přirozený zákon; vztah přirozeného zákona, kultury a ctností

Povinná literatura

Hledání univerzální etiky, in: *Dokumenty Mezinárodní teologické komise věnované morální teologii a etice*, úvodní studie a překlady: C. V. Pospíšil, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010, ISBN 978-80-7195-468-2; s. 67–155.

MACINTYRE, Alasdair C. *Ztráta ctnosti: k morální krizi současnosti*. Praha: Oikoymenh, 2004. ISBN 80-7298-082-3; zvláště s. 11–80, 132–144, 213–237.

7. Svědomí. Různé přístupy; jeho vztah k mravním normám

- Pojetí svědomí v Bibli a křesťanské tradici
- Svědomí v moderní filosofii a psychologii
- Formování svědomí; představení vlastní syntézy studenta k tématu

Povinná literatura

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2018. ISBN 978-80-7553-414-9; s. 36–41.

RICKEN, Friedo. *Obecná etika*. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, Praha: Oikoymenh, 1995; s. 143–149.

WEBER, Helmut. *Všeobecná morální teologie*. Praha: Zvon, 1998. ISBN 80-7021-292-6; s. 172–218.

8. Ctnosti

- Ctnosti obecně (definice, rozdělení, původ), kardinální ctnosti
- Teologické ctnosti
- Různé podoby lásky; specificky křesťanská láska

Povinná literatura

JIRSA, Jakub, et al. *Přístupy k etice III.*, Praha: Filosofia 2016, zvláště s. 181–218.

LEWIS, C. S. *Čtyři lásky*. 2. vyd. Přeložil Eva HOZNAUEROVÁ. Praha: Návrat domů, 2013. ISBN 978-80-7255-283-2.

MACHULA, Tomáš. *Tomáš a jeho sumy*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2020. ISBN 978-80-7394-779-8; s. 99–110, 136–156.

SCHELER, Max. *Řád lásky*. Překlad Jaromír Loužil. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 1971; zvláště s. 74–130.

Doporučená literatura

ANSCOMBE, G. E. M. *Modern Moral Philosophy*. *Philosophy* [online]. 1958, (124), s. 1–16. Dostupné z: <https://www.pitt.edu/~mthompso/readings/mmp.pdf>

BARON, Marcia W. – PETTIT, Philip – SLOTE, Michael A. *Three Methods of Ethics: A Debate*. Oxford: Blackwell, 1997. ISBN 978-0-631-19434-7.

ČAPEK, Jakub. *Jednání a situace*. Praha: Oikoymenh, 2007. ISBN 978-80-7298-280-6; zvláště s. 85–104.

HUBER, Wolfgang. *Etika: základní otázky života*. Přeložil Petr BABKA. Praha: Vyšehrad, 2016. ISBN 978-80-7429-642-0.

KUNA, Marian. *Úvod do etiky cnosti*. V Ružomberoku: Katolícka univerzita v Ružomberku, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-8084-605-3.

MACINTYRE, Alasdair C. *Dependent Rational Animals: Why Human Beings Need the Virtues*. London: Duckworth, 1999. ISBN 978-0812694529.

MACINTYRE, Alasdair C. *Ztráta ctnosti: k morální krizi současnosti*. Praha: Oikoymenh, 2004. ISBN 80-7298-082-3.

MARITAIN, Jacques. *Devět lekcí o základních pojmech filosofické etiky*. Praha: Triáda, 2019. ISBN 978-80-7474-255-2.

MILL, John Stuart. *Utilitarismus*. Přeložil Karel ŠPRUNK. Praha: Vyšehrad, 2011. ISBN 978-80-7429-140-1.

PACOVSKÁ, Kamila. *Vina, láska, náhoda*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2018. ISBN 978-80-7465-312-4.

PINCKAERS, Servais. *Prameny křesťanské morálky: její metoda, obsah, dějiny*. Přeložil Tereza HODINOVÁ. Praha: Krystal OP, 2018. ISBN 978-80-7575-039-6.

SHERWIN, Michael S. *On Love and Virtue: Theological Essays*. Ohio: Emmaus Academic, 2018. ISBN 978-1947792951.

AKVINSKÝ, Tomáš. *Otázky o ctnostech I: o ctnostech obecně*. Přeložil Tomáš MACHULA. Praha: Krystal OP, 2012. Aquinata. ISBN 978-80-87183-46-5; s. 5–13.

TUGENDHAT, Ernst. *Přednášky o etice*. Praha: Oikoymenh, 2004. ISBN 80-7298-086-6.

III. Křesťanská sociální etika

9. Vývojové linie sociálního učení církve

- Vývojové linie od první sociální encykliky do II. vatikánského koncilu
- Pastorační konstituce *Gaudium et spes*
- Vývojové linie po II. vatikánském koncilu

Povinná literatura

ANZENBACHER, Arno. *Křesťanská sociální etika: úvod a principy*. 2. vydání. Přeložil Karel ŠPRUNK. Brno: CDK, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. ISBN 978-80-7325-371-4; s. 123–170.

ŠTICA, Petr. *Katolické sociální učení – dějiny, pozice, základní dokumenty* (studijní text).

10. Princip personality a novodobý koncept lidských práv

- Princip personality v sociálním učení církve (vývoj, pojetí v sociálním učení církve, systematické představení)
- Biblicko-antropologické základy principu personality
- Novodobý koncept lidských práv (obecná charakteristika, dělení, vznik a vývoj lidských práv)

Povinná literatura

ANZENBACHER, Arno. *Křesťanská sociální etika: úvod a principy*. 2. vydání. Přeložil Karel ŠPRUNK. Brno: CDK, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. ISBN 978-80-7325-371-4; s. 179–197.

Papežská rada pro spravedlnost a mír. *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7195-014-1; s. 105–107, 152–159.

ŠTICA, Petr. *Migrace a státní suverenita: oprávnění a hranice přistěhovalecké politiky z pohledu křesťanské sociální etiky*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010. ISBN 978-80-87378-75-5; s. 173–183.

11. Lidská práva a sociální učení církve

- Historický vývoj recepce konceptu lidských práv v učení církve
- Specifické důrazy chápání lidských práv v sociálním učení církve

Povinná literatura

ŠTICA, Petr. *Lidská práva a sociální učení církve*. In: AUC Theologica 3 (2013), č. 2; s. 11–34.

12. Princip solidarity

- Systematické představení principu solidarity
- Princip solidarity v sociálním učení církve (klasické místo, dějinný vývoj)
- Roviny aplikace principu solidarity

Povinná literatura

ANZENBACHER, Arno. *Křesťanská sociální etika: úvod a principy*. 2. vyd. Přeložil Karel ŠPRUNK. Brno: CDK, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. ISBN 978-80-7325-371-4; s. 197–202.

Papežská rada pro spravedlnost a mír. *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7195-014-1; s. 192–196.

ŠTICA, Petr. *Migrace a státní suverenita: oprávnění a hranice přistěhovalecké politiky z pohledu křesťanské sociální etiky*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010. ISBN 978-80-87378-75-5; s. 201–203.

13. Princip subsidiarity

- Systematické představení principu subsidiarity
- Princip subsidiarity v sociálním učení církve
- Roviny aplikace principu subsidiarity

Povinná literatura

ANZENBACHER, Arno. *Křesťanská sociální etika: úvod a principy*. 2. vydání. Přeložil Karel ŠPRUNK. Brno: CDK, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. ISBN 978-80-7325-371-4; s. 212–223.

Papežská rada pro spravedlnost a mír. *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7195-014-1; s. 185–191.

ŠTICA, Petr. *Migrace a státní suverenita: oprávnění a hranice přistěhovalecké politiky z pohledu křesťanské sociální etiky*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010. ISBN 978-80-87378-75-5; s. 221–222.

14. Zásada obecného dobra a spravedlnosti

- Zásada obecného dobra v sociálním učení církve
- Biblické pojetí spravedlnosti
- Klasické pojetí spravedlnosti. Sociální spravedlnost. Kontributivní spravedlnost

Povinná literatura

ANZENBACHER, Arno. *Křesťanská sociální etika: úvod a principy*. 2. vydání. Přeložil Karel ŠPRUNK. Brno: CDK, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. ISBN 978-80-7325-371-4; s. 202–211, 223–226.

Papežská rada pro spravedlnost a mír. *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7195-014-1; s. 164–170, 201–203.

15. Lidská práce v sociálním učení církve

- Lidská práce v sociálním učení církve
- Základy teologicko-etické reflexe práce
- Příklady sociálně-etických témat z oblasti práce a jejich etická reflexe

Povinná literatura

NOTHELLE-WILDFEUER, Ursula: Arbeit – Cantus firmus kirchlicher Sozialverkündigung. In: *IKaZ Communio* 40 (2011), 127–137 (pracovní překlad, studijní text).

Papežská rada pro spravedlnost a mír. *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7195-014-1; s. 255–322.

16. Ekonomický život v sociálním učení církve

- Tržní hospodářství v sociálním učení církve – dějinný vývoj, klíčová místa v církevních dokumentech
- Systematické představení základních linií křesťanské etiky hospodářství
- Aplikace principů sociálního učení církve v hospodářství a podnikání

Povinná literatura

KRUIP, Gerhard. *Tržní hospodářství v katolickém sociálním učení – historický přehled a sociálně etická analýza*. In: *AUC Theologica* 6 (2016), č. 1, s. 15–31.

Papežská rada pro spravedlnost a mír. *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7195-014-1; s. 323–372.

17. Úsilí o mír v teologicko-etické reflexi

- Základy teologicko-etické reflexe míru
- Konkrétní témata současné etiky míru

Povinná literatura

Papežská rada pro spravedlnost a mír. *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7195-014-1; s. 488–520.

Literatura k okruhům 9-17

a) Církevní dokumenty

Gaudium et spes. In: *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Praha: Zvon 1995, 173-265.

Papež František. *Fratelli tutti: encyklika o bratrství a sociálním přátelství*. Přeložil Jaroslav BROŽ. V Praze: Karmelitánské nakladatelství, 2021. ISBN 978-80-7566-217-0.

Papež František. *Laudato si': encyklika : o péči o společný domov*. Druhé, jazykově a odborně revidované vydání. Přeložil Milan GLASER. Praha: Paulínky, 2018. ISBN 978-80-7450-280-4.

Papežská rada pro spravedlnost a mír. *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7195-014-1.

Sociální encykliky (1891-1991). 1. vyd. Praha: Zvon, 1996. ISBN 80-7113-154-7.

b) Monografie

ANZENBACHER, Arno. *Křesťanská sociální etika: úvod a principy*. 2. vyd. Přeložil Karel ŠPRUNK. Brno: CDK, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. ISBN 978-80-7325-371-4.

MARTINEK, Cyril. *Cesta k solidaritě*. Svitavy: Trinitas, 1998. ISBN 80-86036-07-3.

SUTOR, Bernhard. *Politická etika*. Praha: Oikoymenh, 1996. Oikúmené. ISBN 80-86005-17-8.

ŠTICA, Petr. *Migrace a státní suverenity: oprávnění a hranice přistěhovalecké politiky z pohledu křesťanské sociální etiky*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010. ISBN 978-80-87378-75-5.

c) Články, studijní texty

KRUIP, Gerhard. *Tržní hospodářství v katolickém sociálním učení – historický přehled a sociálněetická analýza*. In: AUC Theologica 6 (2016), č. 1, s. 15–31.

NOTHELLE-WILDFEUER, Ursula: *Arbeit – Cantus firmus kirchlicher Sozialverkündigung*. In: *IKaZ Communio* 40 (2011), 127–137 (pracovní překlad, studijní text).

ŠTICA, Petr. *Katolické sociální učení – dějiny, pozice, základní dokumenty* (studijní text).

ŠTICA, Petr. *Lidská práva a sociální učení církve*. In: AUC Theologica 3 (2013), č. 2; s. 11–34.

ŠTICA, Petr. *Význam pastorální konstituce druhého vatikánského koncilu Gaudium et spes pro metodu v katolické sociální etice*. In: BROŽ, Prokop a David VOPŘADA. *Mezi historií a Evangeliiem: existence a život církve ve světle II. vatikánského koncilu*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2014. ISBN 978-80-7465-107-6.

d) Doplnující zahraniční literatura

GABRIEL, Ingeborg. Grundzüge und Positionen katholischer Sozialethik. In: GABRIEL, Ingeborg – PAPADEROS, Alexandros K. – KÖRTNER, Ulrich H. J.: *Perspektiven ökumenischer Sozialethik: der Auftrag der Kirchen im größeren Europa*. 2. vydání. Mainz: Grünewald, 2006, 127-226.

HEIMBACH-STEINS, Marianne (Hg.). *Christliche Sozialethik: ein Lehrbuch*. Band 1: Grundlagen. Regensburg: Pustet, 2004.

HEIMBACH-STEINS, Marianne (Hg.). *Christliche Sozialethik: ein Lehrbuch*. Band 2: Konkretionen. Regensburg: Pustet, 2005.

HEIMBACH-STEINS, Marianne: Sozialethik. In: Arntz, Klaus u.a.: *Orientierung finden: Ethik der Lebensbereiche*. Freiburg i. Br.: Herder, 2008, 166-208.

HIMES, Kenneth R. (ed.). *Modern Catholic Social Teaching: Commentaries and Interpretations*. 2. vyd. Washington, D.C.: Georgetown University Press, 2018.

MARX, Reinhard – WULSDORF, Helge. *Christliche Sozialethik: Konturen – Prinzipien – Handlungsfelder*. Paderborn: Bonifatius, 2002.

MASSARO, Thomas. *Living Justice: Catholic Social Teaching in Action*. Plymouth: Rowan and Littlefield Publishers, 2011.

SORGE, Bartolomeo. *Introduzione alla dottrina sociale della Chiesa*. 4. vydání. Brescia: Queriniana, 2020.

WILHELMS, Günter. *Christliche Sozialethik*. Paderborn: Schöningh, 2010.

B) Aplikovaná etika

I. Bioetika a lékařská etika

1. Principy biomedicínské etiky a jejich formulace

- Čtyři principy lékařské etiky, zasazení do kontextu vývoje bioetiky
- Autonomie a paternalismus; problematika informovaného souhlasu
- Argument kluzkého svahu

Povinná literatura

VÁCHA, Marek Orko – KÖNIGOVÁ, Radana – MAUER, Miloš. *Základy moderní lékařské etiky*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-7367-780-0; s. 55–59, 131–171.

HAŠKOVCOVÁ, Helena. *Lékařská etika*. Čtvrté, aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Galén, [2015]. ISBN 978-80-7492-204-6; s. 77–82.

ŠIMEK, Jiří. *Lékařská etika*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5306-5; s. 116–128.

2. Status lidského embrya. Legislativa týkající se interrupcí v ČR a ve světě

- ontologický personalismus a empirický funkcionalismus
- důležité momenty embryonálního vývoje a filosofické argumenty
- interrupce; legislativa v ČR a ve světě; souvislost s prenatální diagnostikou

Povinná literatura

VÁCHA, Marek Orko – KÖNIGOVÁ, Radana – MAUER, Miloš. *Základy moderní lékařské etiky*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-7367-780-0; s. 193–195, 197–200.

HAŠKOVCOVÁ, Helena. *Lékařská etika*. Čtvrté, aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Galén, [2015]. ISBN 978-80-7492-204-6; s. 105–117.

JANKOVSKÝ, JAN. *Etika pro pomáhající profese*. Druhé vydání. Praha, Kroměříž: Triton, 2018, s. 125–128. ISBN 80-7254-329-6.

3. Asistovaná reprodukce, náhradní mateřství. Legislativa v ČR a ve světě

- Situace, druhy léčby neplodnosti, legislativní rámec v ČR
- Etická reflexe homologního a heterologního umělého oplodnění
- Etická reflexe možností náhradního mateřství

Povinná literatura

VÁCHA, Marek Orko – KÖNIGOVÁ, Radana – MAUER, Miloš. *Základy moderní lékařské etiky*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-7367-780-0; s. 173–189.

ŘEBÍKOVÁ, Barbora. *Lekce: akademická vyznání*. Praha: Togga, 2020. ISBN 978-80-7476-190-4; s. 65–80.

4. Etika výzkumu na kmenových buňkách, klonování a genetiky

- základy biologie kmenových buněk: typy, rozdělení
- reprodukční a terapeutické klonování
- etické problémy genetiky, etická regulace medicínského výzkumu

Povinná literatura

VÁCHA, Marek Orko – KÖNIGOVÁ, Radana – MAUER, Miloš. *Základy moderní lékařské etiky*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-7367-780-0; s. 209–231.

ŠIMEK, Jiří. *Lékařská etika*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5306-5; s. 175–183, 191–195.

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2018. ISBN 978-80-7553-414-9; s. 133–137, 282–287.

ONDOK, Josef Petr. *Bioetika, biotechnologie a biomedicína*. Praha: Triton, 2005. ISBN 80-7254-486-1; s. 119–137.

5. Etická reflexe transplantace orgánů a tkání

- Základní typy transplantací
- Definice mozkové smrti jako důležité kritérium pro darování orgánů
- Etické otázky v rámci darování orgánů žijícím dárcem a v rámci postmortálního darování orgánů

Povinná literatura

HAŠKOVCOVÁ, Helena. *Lékařská etika*. Čtvrté, aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Galén, [2015]. ISBN 978-80-7492-204-6; s. 155–160.

ŠIMEK, Jiří. *Lékařská etika*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5306-5; s. 184–191.

6. Etické problémy umírání a smrti

- Eutanázie a asistované suicidium: definice, rozdělení, etické přístupy, legislativa ve světě a v ČR
- Paliativní medicína versus odmítání vehementní terapie
- Problematika trestu smrti. Současný vývoj

Povinná literatura

VÁCHA, Marek Orko. *Eutanázie: definice, histore, legislativa, etika*. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2575-3.

VIRT, Günter. *Žít až do konce: etika umírání, smrti a eutanazie*. Praha: Vyšehrad, 2000. Cesty (Vyšehrad). ISBN 80-7021-330-2; s. 63–71

Doporučená literatura z bioetiky a lékařské etiky:

BEAUCHAMP, Tom L. – CHILDRESS, James Franklin. *Principles of biomedical ethics*. 6th ed. New York: Oxford University Press, 2009. ISBN 978-0-19-533570-5.

ČERNÝ, David – DOLEŽAL, Adam, ed. *Etické a právní aspekty výzkumu kmenových buněk: sborník z konference konané dne 18.5.2013 v Praze*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2013. Edice Kabinetu zdravotnického práva a bioetiky. ISBN 978-80-87439-12-8.

ČERNÝ, David. *Lidské embryo v perspektivě bioetiky*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-648-6.

IDE, Pascal. *Je zygota lidskou osobou?*. Praha: Triton, 2012. ISBN 978-80-7387-526-8.

Instrukce Dignitas personae o některých otázkách bioetiky. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-7195-352-4; s. 4–22

KOŘENEK, Josef. *Lékařská etika*. Praha: Triton, 2002. ISBN 80-7254-235-4.

KUŘE, Josef. *Prospektivní bioetika, Studie ke konceptu etiky biomedicínských technologií*, Praha: Filosofia 2020, s. 260–276.

PTÁČEK, Radek – BARTŮNĚK, Petr (eds). *Eutanazie – pro a proti*. Praha: Mladá fronta, 2019. Edice celoživotního vzdělávání ČLK. ISBN 978-80-204-5339-6.

II. Environmentální etika

7. Křesťanská environmentální etika v encyklice papeže Františka Laudato si'

- Příčiny a kořeny environmentální krize
- Souvislost ekologických krizí a sociálních nerovností uvnitř lidské společnosti
- Koncept integrální ekologie a etická orientace
- Vychýlený životní styl jako překážka ekologického obrácení a ekologická konverze

Povinná literatura

Papež František. *Laudato si': encyklika : o péči o společný domov*. Druhé, jazykově a odborně revidované vydání. Přeložil Milan GLASER. Praha: Paulínky, 2018. ISBN 978-80-7450-280-4; s. 101–162, 202–232.

KOČIAN, Matúš. *Etika životního prostředí: studijní texty*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2015. ISBN 978-80-7458-067-3; s. 11–30.

Doporučená literatura

KOČIAN, Matúš. *Etika životního prostředí: studijní texty*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2015. ISBN 978-80-7458-067-3.

KOHÁK, Erazim. *Zelená svatozář: kapitoly z ekologické etiky*. 2., přeprac. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-85850-86-9.

ONDOK, Josef Petr. *Člověk a příroda: hledání etického vztahu*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. Studium. ISBN 80-7192-239-0.

SKÝBOVÁ, Marie. *Etika a příroda: proč brát morální ohledy na přírodu?*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2011. ISBN 978-80-87378-80-9.

SLÁDEK, Karel. *Ekologická spiritualita a etika*. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2019. ISBN 978-80-7553-696-9.

Salve: Ekologická etika. 27, č. 4. Praha: Krystal OP, 2017.

SOKOLÍČKOVÁ, Zdenka. *Člověk v pokorném závazku vůči světu: studie z ekologické etiky*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2012. ISBN 978-80-7465-042-0.

ŠMAJS, Josef – BINKA, Bohuslav – ROLNÝ, Ivo. *Etika, ekonomika, příroda*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4293-9.

VOGT, Markus. *Christliche Umweltethik: Grundlagen und zentrale Herausforderungen*. Freiburg i. Br.: Herder, 2021. ISBN: 978-3-451-39110-1.

III. Politická etika

8. Základní pojmová vyjasnění

- Aplikovaná etika a politika
- Politika a politično
- Historická pojetí vztahu etiky a politiky

Povinná literatura

SCHMITT, Carl. *Pojem politična: text z r. 1932 s předmluvou a se třemi korolárii*. Praha: OIKOYMENH, 2005. Knihovna novověké tradice a současnosti; s. 26–39

9. Etika státu

- Původ státu (přirozený, umělý, smluvní, legitimní, fiktivní)
- Problém suverenity
- Sociální stát, původ a význam

Povinná literatura

SKINNER, Quentin. *O státě*. Překlad Jakub Jinek. 1. vyd. Praha: Oikoymenh, 2012; sv. 160. ISBN 978-80-7298-446-6; s. 37–48, 74–83, 99–103.

10. Etika občanství

- Občanská ctnost a občanské hodnoty
- Spravedlnost jako ctnost: různé historické koncepce
- Distributivní spravedlnost: soudobá debata

Povinná literatura

TUGENDHAT, Ernst. *Přednášky o etice*. Praha: Oikoymenh, 2004. ISBN 80-7298-086-6; s. 281–301.

11. Etika práva

- Přirozené právo a přirozený zákon
- Lidská práva: dějiny, původ, platnost
- Platnost zákona: pozitivismus, relativismus; politický závazek (obligace)

Povinná literatura

STRAUSS, Leo, O přirozeném zákonu, in: *Eseje o politické filosofii*, I, Praha 2018, s. 157–169.

12. Etika mezinárodních vztahů

- Národ a nacionalismus
- Mezinárodní spolupráce a integrace
- Uprchlíctví a migrace

Povinná literatura

ARENDT, Hannah. *Původ totalitarismu I-III*. 2. vyd. Přeložil Jana FRAŇKOVÁ. Praha: Oikoymenh, 2013. Knihovna novověké tradice a současnosti. ISBN 978-80-7298-483-1; s. 392–425.

Doporučená literatura

DERRIDA, Jacques. *Síla zákona: "mystický základ autority"*. Praha: Oikoymenh, 2002. ISBN 80-7298-049-1.

DWORKIN, Ronald. *Když se práva berou vážně*. Praha: Oikoymenh, 2001. ISBN 80-7298-022-X.

GELLNER, Ernest André. *Národy a nacionalismus*. 2. vyd. Přeložil Jiří MARKUS. Praha: Josef Hříbal, 1993. Poznání (Hříbal). ISBN 80-901381-1-X; s. 64–69.

GÜNTHER, Klaus, Co znamená: "Každému, co mu náleží"? K novému odhalení distributivní spravedlnosti, in: VELEK, Josef, ed. *Spor o spravedlnost*. Praha: Motto, 1998. Morální a politická filosofie. ISBN 80-7007-115-X; s. 15–52.

HANUŠ, Jiří, *Lidská práva: nárok na obecnou platnost a kulturní diferenciaci*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2001. Dějiny a kultura. ISBN 80-85959-86-0.

JINEK, Jakub, Sociální státnost a státní etika, in: G. van ISTENDAEL, *Farnost sv. Prekéra*, Praha 2014, s. 9–38.

MACINTYRE, Alasdair C. *Ztráta ctnosti: k morální krizi současnosti*. Praha: Oikoymenh, 2004. ISBN 80-7298-082-3.; s. 213–237.

PARRISH, John M., *Paradoxes of Political Ethics. From Dirty Hands to the Invisible Hand*. Cambridge University Press, 2007. ISBN 978-0521122924.

RAPHAEL, David D. *Problems of Political Philosophy*. New York: Humanities Press, 1970. ISBN 978-1573925679.

RAWLS, John. *Teorie spravedlnosti*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-89-9; s. 48–64.

RAWLS, John. *Právo národů*. Praha: Filosofia, 2009. Filosofie a sociální vědy. ISBN 978-80-7007-302-5.

SCHMITT, Carl. *Politická theologie: čtyři kapitoly k učení o suverenitě*. Přeložil Jan KRANÁT, přeložil Otakar VOCHOČ. Praha: Oikoymenh, 2012. Knihovna novověké tradice a současnosti. ISBN 978-80-7298-401-5; s. 9–16.

SPAEMANN, Robert. *Štěstí a vůle k dobru: (pokus o etiku)*. Praha: Oikoymenh, 1998. Knihovna novověké tradice a současnosti; s. 175–191.

SPAEMANN, Robert. Europa – Wertgemeinschaft oder Rechtsordnung?. in *Transit – Europäische Revue*, 21, 2001.

STRAUSS, Leo – CROPSEY, John. *History of Political Philosophy*. The University of Chicago Press, 2011

SUTOR, Bernhard. *Politická etika*. Praha: Oikoymenh, 1996. ISBN 80-86005-17-8.

IV. Etika hospodářství

13. Základní pojmová vyjasnění

- Ekonomie, etika a aplikovaná etika
- Smysl hospodářství
- Ekonomie jako praxe a jako věda

Povinná literatura

ARISTOTELÉS. *Politika*. Překlad Antonín Kříž. 2. vyd. Praha: Rezek, 1998. ISBN 80-86027-10-4; s. 65–81.

RICH, Arthur. *Etika hospodářství*. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1994. Oikúmené (ISE). ISBN 80-85241-62-5; s. 17–22, 121–127.

14. Dějiny hospodářské etiky

- Klasická pojetí: hospodářství jako správa domácnosti a služba
- Novověká pojetí: merkanatilismus, kameralismus, fysiokracie, klasická ekonomie
- Novější debaty: normativní a pozitivní ekonomie, neoklasická škola a keynesiánství

Povinná literatura

WEBER, Max. „Smysl hodnotové neutrality v sociologických a ekonomických vědách“, In: *Metodologie, sociologie a politika*. Praha: Oikoymenh, 2009. Knihovna novověké tradice a současnosti. ISBN 978-80-7298-389-6; s. 64–84.

15. Hlavní teoretické přístupy

- Etika řádu a etika řízení
- Diskursivní a kantiánský přístup, intencionalismus
- Socioekonomické přístupy

Povinná literatura

SEN, Amartya Kumar. *Etika a ekonomie*. Přeložil Jitka ŠTEFKOVÁ. Praha: Vyšehrad, 2002. Moderní myšlení. ISBN 80-7021-549-6; s. 51–74.

16. Základní problémy hospodářské etiky

- Ekonomická racionalita a prosperita
- Společné dobro, odpovědnost a důvěra
- Svoboda a spravedlnost (rozdělování, směny, ceny, mzdy)

Povinná literatura

MLČOCH, Lubomír. *Ekonomie důvěry a společného dobra: Česká republika v Evropské unii: pokus o nástin perspektivy*. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1188-0; s. 46–68.

17. Etika podnikání

- Cíl, vznik a vývoj oboru
- Etika managementu, etika marketingu, podnikové hodnoty, etika rozhodování
- Nástroje k uplatnění podnikatelské etiky

Povinná literatura

SEKNIČKA, Pavel; PUTNOVÁ, Anna. *Etika v podnikání a hodnoty trhu*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5545-8; s. 131–156.

Doporučená literatura

AßLÄNDER, Michael S. *Handbuch Wirtschaftsethik*. Stuttgart – Weimar, 2011.

BOHATÁ, Marie – SEKNIČKA, Pavel – ŠEMRÁK, Marián. *Úvod do hospodářské etiky*. Praha: Codex Bohemia, 1997. ISBN 80-85963-40-X.

DEMARTINO, George F. – MCCLOSKEY, Deirdre N. *The Oxford Handbook of Professional Economic Ethics*. New York, 2016.

ETZIONI, Amitai. *Essays in Socio-Economics*. Berlin – Heidelberg, 1999.

GOODIN, Robert E. *Green Political Theory*. Cambridge, 1992.

HOLZMANN, Robert. *Wirtschaftsethik*. Wiesbaden, 2015.

HOMANN, Karl – KOSLOWSKI – Peter – LUETGE, Christoph. *Globalisation and Business Ethics*. Aldershot, 2007.

van ISTENDAEL, Gert. *Farnost sv. Prekéra*, Praha 2014.

NIDA-RÜMELIN, Julian. *Economic Rationality and Practical Reason*. Dordrecht, 1997.

KOSLOWSKI, Peter. *Principles of Ethical Economy*. Dordrecht, 2001.

PUTNOVÁ, Anna – SEKNIČKA, Pavel. *Etické řízení ve firmě: nástroje a metody: etický a sociální audit*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1621-3; s. 90–121.

RAWLS, John. *Teorie spravedlnosti*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-89-9; s. 48–64.

TROJAN, Jakub S. *Etické vztahy v ekonomice*. Praha: Oikoymenth, 2012. ISBN 978-80-7298-480-0.

ULRICH, Peter. *Integrative Economic Ethics: Foundations of a Civilized Market Economy*. New York, 2008.